

**Julkaisuvapaa
20.2.2011 kello 13.00**

**Reserviläisliiton puheenjohtajan Markku Pakkasen juhlapuhe Isonkyrön
Reserviläiset ry:n 50-vuotisjuhlassa 20.2.2011, Pohjankyrösali**

**Kunnioitetut sotiemme veteraanit, juhlihan yhdistyksen perustajajäsenet ja arvoisa
herra puheenjohtaja, hyvät miehet ja naiset**

Olemme tänään kokoontuneet Isonkyrön Reserviläiset ry:n 50-vuotisjuhlaan. Isonkyrön Reserviläiset kuuluu jäsenenä Reserviläisliittoon, joka näki päivänvalon keväällä 1955 Reservin Aliupseerien Liittona. Liiton perustivat paikalliset reservinaliupseeriyhdistykset, joita maassa toimi tuolloin runsaat kuusikymmentä.

Osa näistä yhdistyksistä oli perustettu jo ennen talvisotaa mutta niiden toiminta oli ollut sotien ajan pysähdyksissä. Toiminta käynnistyi monella paikkakunnalla uudestaan heti vaaran vuosien jälkeen. Tämän innoittamana uusia reservinaliupseeriyhdistyksiä alkoi syntyä pikkuhiljaa eri puolelle Suomea.

Liiton perustamisen jälkeen uusia yhdistyksiä syntyi yhä nopeammassa tahdissa. Seuraavan kymmenen vuoden aikana perustettiin yli sata uutta reservinaliupseeriyhdistystä. Erityisen nopeaa perustamistahti oli hieman yllättäen 1960-luvun loppuvuosina, jolloin Suomessakin elettiin radikalismien ja voimakkaan yhteiskunnallisen kuohunnan aikaa. Vuosina 1965 – 1970 perustetut, yli 150 uutta reservinaliupseeriyhdistystä kertovat ehkä osaltaan siitä, mitä mieltä monet suomalaiset olivat tuon ajan aatteista ja toimintatavoista.

1970-luvulla perustamistahti hiljeni selvästi. Tällä hetkellä liitolla on 352 jäsenyhdistystä. Näihin kuuluu lähes 36.000 suomalaista, joista noin 90 prosenttia on suorittanut varusmiespalveluksen tai naisten vapaaehtoisen asepalveluksen.

Nykyisin Reservin Aliupseerien Liitto tunnetaan paremmin nimellä Reserviläisliitto ja sen jäsenyys on avoin kaikille täysi-ikäisille Suomen kansalaisille. Jokainen liittoon kuuluva jäsenyhdistys on itse saanut linjata edellyttääkö se jäseniltään armeijan käymistä vai ei.

Noin puolet yhdistyksistämme haluaa edelleen, että asepalvelus on jäseniä yhdistävä tekijä. Toinen puoli taas katsoo, että maanpuolustushenkisyys on riittävä peruste jäseneksi hyväksymiselle. Tämän lisäksi liitossa on muutama kymmenen yhdistystä, jotka edelleen edellyttävät aliupseerinarvoa sekä muutama kiltta sekä naisyhdistys.

1990-luvun puolivälissä tehty nimen ja jäsenyyslinjan tarkistus on nostanut liiton jäsenmäärää yli neljänneksen ja tehnyt Reserviläisliitosta Suomen selkeästi suurimman maanpuolustusjärjestön. Myös jäsenistön koostumus on muuttunut mikä näkyy erityisesti miehistön suurena määränä. Heitä on nykyään jo yli neljännes liiton jäsenistöstä ja osuus kasvaa vuosittain. Reservinaliupseerien suhteellinen osuus on samassa tahdissa laskenut ja heitä on tällä hetkellä runsaat 60 prosenttia.

Isonkyrön Reserviläiset on kokenut pitkälti saman kehityskaaren. Etelä-Pohjanmaan alueelle perustettiin 1950-luvun loppuvuosina 11 paikallisyhdistystä, jotka muodostivat piirin vuonna 1960. Seuraavan kolmen vuoden aikana perustettiin 17 paikallisyhdistystä, joista 21.2.1961 alkunsa saanut Isonkyrön Reservinaliupseerit ry oli yksi.

Yhdistys toimii tänään nimellä Isonkyrön Reserviläiset. Sen jäsenten ei enää tarvitse olla reservinaliupseereita vaan pelkkä varusmiespalveluksen tai naisten vapaaehtoisen asepalveluksen suorittaminen riittää. Miehistöön kuuluvia jäseniä on noin 13 prosenttia kun taas reservinaliupseerien osuus jäsenistä on noin 77 prosenttia.

Uudesta nimestä ja jäsenyyspohjasta huolimatta Isonkyrön yhdistyksen perustehtävä ei ole aikojen saatossa juuri muuttunut. Paikalliset reservinaliupseeriyhdistykset syntyivät aikanaan osaltaan täyttämään sitä aukkoa, jonka Suojeluskuntien lakkauttaminen jätti suomalaiseen yhteiskuntaan. Reservinaliupseerin koulutuksen saaneet reserviläiset saattoivat yhdistyksissä ylläpitää omaa fyysistä kuntoaan sekä ampumataitojaan.

Aliupseeriyhdistysten puitteissa tehtiin paljon myös maanpuolustustahdon ylläpitämiseen tähdännyttä työtä, joka kohdistui kaikkiin suomalaisiin. Tälle oli erityisen suuri tarve, sillä sodanjälkeiset vuosikymmenet eivät suosineet maanpuolustusta. Täytyykin nostaa hattua niille miehille ja naisille, jotka jaksoivat pitää itsenäisyyden ja maanpuolustuksen lippua korkealla noina vaikeina aikoina.

Reserviläisliiton jäsenyhdistykset tekevät tänäänkin pitkälti samoja asioita. Meillä ammuntaan, harrastetaan liikuntaa ja urheilua, järjestetään erilaista koulutusta sekä tämän kaltaisia maanpuolustusjuhlia ja paljon muuta toimintaa, joka liittyy tavalla taikka toisella maanpuolustukseen. Suuren yleisön maanpuolustusasenteisiin vaikuttaminen on myös edelleen keskeistä.

Uutta on se, että toimintamme kohdistuu nykyään kaikkiin reservin henkilöstöryhmiin. Lisäksi pyrimme nykyään tarjoamaan toimintamahdollisuuksia ja koulutusta myös asepalvelusta suorittamattomille henkilöille, joita on jäsenistämme noin kymmenesosa.

Itse toiminnan osalta uutta on oikeastaan vain suoranainen sotilaskoulutus, joka tuli mahdolliseksi pari vuosikymmentä sitten Neuvostoliiton hajoamisen myötä. Tätä vapaaehtoiseksi maanpuolustuskoulutukseksi kutsuttua koulutustoimintaa järjestetään nykyään lakisääteisen Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen puitteissa. Reserviläisliitto on yksi MPK:n jäsenjärjestöistä ja perustajista.

Panoksemme reservin sotilaallisten tietojen ja taitojen ylläpitämisessä on erittäin vahva. Viime vuonna tehdyn tutkimuksen mukaan yli 43 prosenttia MPK:n kouluttajista tulee Reserviläisliiton riveistä.

Reserviläisliiton puolesta haluan kiittää Isonkyrön Reserviläisiä siitä merkittävästi työstä, jota olette jo puolen vuosisadan ajan tehneet vapaaehtoisen maanpuolustustyön saralla. Aina työstämme ei ole tullut kiitosta mutta silti se on ollut aina tarpeellista ja tärkeä osa suomalaista puolustusjärjestelmää. Tänään voimme yhdessä olla ylpeitä merkittävästä työstämme isänmaan ja maanpuolustuksen hyväksi. Itsenäinen isänmaa ja maanpuolustus on jatkossakin yhteinen asiamme.

Hyvät kuulijat,

Suomalainen puolustusjärjestelmä poikkeaa melkoisesti muiden pohjoismaiden järjestelmistä. Meillä on edelleen voimassa laajamittainen yleinen asevelvollisuus, jonka avulla koulutamme noin $\frac{3}{4}$ miespuolisesta ikäluokastamme. Näin syntyvän, laajan reservin avulla me ylläpidämme eurooppalaisittain poikkeuksellisen suuria sodan ajan joukkoja.

Tämän hetken SA-vahvuutemme on 350.000 henkilöä. Ja vaikka mediassa ja erilaisissa keskusteluissa on aika ajoin väläytelty vahvuuden voimakastakin laskua, säilynevät SA-joukkomme myös jatkossa suurina. Tästä pitävät huolen maantieteellinen asemamme sekä liittoutumattomuutemme.

Puolustusvoimia tukee Suomessa ainutlaatuisen laaja vapaaehtoisjärjestöjen ja -toimijoiden verkosto. Näitä ovat oman liittomme lisäksi Reserviupseeriliitto, Maapuolustuskoulutusyhdistys, Naisten Valmiusliitto, Maanpuolustuskiltojen liitto, Sotilaskotiliitto jne. Missään muualla maailmassa ei tietääkseni tällaista tukijoukkoa Puolustusvoimilla ole.

Tämä kertoo osaltaan Puolustusvoimien korkeasta arvostuksesta suomalaisten keskuudessa. Lisäksi se kuvastaa sitä, että Suomessa maanpuolustus mielletään edelleen koko kansan asiaksi. Pitkälti kattavan asevelvollisuusjärjestelmän johdosta maanpuolustus koskettaa Suomessa edelleen hyvin monia kansalaisia.

Toisin on niissä valtioissa, joissa on käytössä valikoiva asevelvollisuus tai ammattiarmeija.

Se, mitä Suomesta ei sen sijaan löydy, on kodinturvajoukkojärjestelmä. Tai itse asiassa sekin voisi löytyä, sillä Maakuntajoukot oli alun perin tarkoitettu eräänlaiseksi suomalaiseksi kodinturvaksi. Nyt asia on noussut uudelleen esiin puolustusministerin ja valtakunnallisen vapaaehtoisen maanpuolustuksen neuvottelukunnan taholta. Erilaisia, kodinturvajoukkoihin liittyviä selvityksiä on tehty sekä puolustusministeriössä että pääesikunnassa pitkin viime syksyä ja loppuvuotta.

Päätösvaiheeseen ns. kodinturvakonsepti etenee kun vaalien jälkeinen hallitus alkaa aikanaan työstää uutta puolustusselontekoa. Asia on pitkälti sidoksissa siihen, kuinka paljon sodan ajan vahvuutta leikataan ja kuinka monta varuskuntaa lakkautetaan. Kodinturvajoukoilla voitaisiin osaksi paikata niitä aukkoja, jota nämä supistukset tekevät paikallispuolustukseemme sekä Puolustusvoimien näkyvyyteen maakunnissa.

Reserviläisliiton jäsenistö seisoo vahvasti asian takana. Tämä näkyy hyvin liiton tuoreessa nettigallupissa, johon osallistui noin 600 henkilöä. Heistä 75 prosenttia ilmoitti kannattavansa kodinturvajoukkojen perustamista.

Myös liitto on ilmoittanut kannattavansa selvitystyön jatkamista. Jo pelkästään monen SA -sijoituksensa menettäneen jäsenemme kannalta olisi hieno asia, jos mahdollisen uuden järjestelmän kautta löytyisi uusi SA-sijoitus. Kannamme luonnollisesti huolta myös puolustuskyvystämme ja olemme valmiita tekemään enemmän työtä sen hyväksi, jos sitä meiltä odotetaan. Emmekä sulje pois sitäkään vaihtoehtoa, että liitostamme tulisi jonain päivänä osa tällaista järjestelmää. Kaikki vaihtoehdot ovat kannaltamme aidosti avoimia.

Tämän toimme esiin kun olimme kuultavana eduskunnan puolustusvaliokunnassa viime viikolla. Samalla korostimme kuitenkin sitä, että on hyvä olla myös realistinen ja ottaa huomioon suomalaiset olosuhteet sekä historia.

Ensinnäkin on hyvä tiedostaa, ettei suomalaisessa yhteiskunnassa ole ruotsalaisen kodinturvan kokoista aukkoa. Meillä on jo esim. VAPEPA, SPEK ja SPR, jotka hoitavat monia sellaisia tehtäviä, joista Ruotsissa vastaa Hemvärnet. Niinpä mahdollisen uuden toimijan tehtävien tulisi olla ensisijaisesti sotilaallisia.

Suomalainen kodinturva voisi osaltaan vastata paikallispuolustuksestamme, mikäli tätä tehtävää nyt hoitavia SA-yksiköitä puretaan. Toki virka-apuakin voidaan ja on järkeväkin tarvittaessa antaa.

On myös hyvä pitää mielessä, että vapaaehtoisen maanpuolustuksen aktiivitoimijat tulevat pitkälti reserviläisjärjestöistä. Tätä kuvastaa hyvin se, että tällä hetkellä MPK:n kouluttajista noin kolme neljäsosaa on RES:n ja RUL:n jäseniä. Niinpä toimijoita uuteen järjestelmään, erityisesti päällystöä ja alipäällystöä, olisi hyvä hakea reserviläisjärjestöjen organisaatioihin ja asiantuntemukseen nojautuen.

On epätodennäköistä, että suuria määriä sitoutumishaluisia vapaaehtoisia löytyy nykyisten maanpuolustusjärjestöjen ulkopuolelta. Erityisen vaikeaa tulee olemaan miehistöön kuuluvien vapaaehtoisten saaminen mukaan. Heistähän on pulaa nykyisissä maakuntajoukoissakin.

Kolmanneksi on hyvä tunnustaa, että aktiivitoimijoiden määrä on järjestöissäkin rajallinen. RES:n ja RUL:n yhteinen jäsenmäärä on noin 65.000 henkilöä. Useammassakin liittojen

teettämässä tutkimuksessa on todettu, että ns. aktiivitoimijoita on tästä joukosta vain noin viitisentoista prosenttia. Vaikka nämä kaikki saataisiin värväytymään ja kelpuutettaisiin mukaan, olisi koossa vasta 10.000 toimijaa.

Reserviläisten mukaan tulo on pitkälti riippuvainen siitä, kuinka paljon sitoutumista uuden järjestelmän toimijoilta vaaditaan ja ketkä kaikki huolitaan mukaan. Käytännössä sitoutumishalukkaita on sitä vähemmän mitä korkeammaksi mukaantulon rima nostetaan ja mitä suurempaa sitoutumisen asetetta vaaditaan. Myös ikäkysymys on tärkeä eikä yli 60-vuotiaitakaan reserviläisiä tulisi yksiselitteisesti sulkea järjestelmän ulkopuolelle.

Muutama ajatus kannattaa suunnitteluvaiheessa uhrata myös nykyisille maanpuolustusjärjestöille ja vapaaehtoiselle maanpuolustustyölle. Niin maanpuolustusjärjestöjen kuin niissä toimivien kansalaistemmekin määrä on ainakin eurooppalaisessa mittakaavassa ainutlaatuinen. Tämä on yksi korkean maanpuolustustahtomme taustatekijöistä. Perinteisten maanpuolustusjärjestöjen toiminnan edellytyksiä ei kannata huonosti suunnitelluilla uudistuksilla heikentää.

Hyvät kuulijat,

Reserviläisliiton puolesta haluan kiittää kutsusta tähän tapahtumaan ja samalla onnitella vielä kerran 50 vuotta täyttävää Isonkyrön paikallisyhdistystämme. Toivotan teille paljon onnea sekä voimia jatkaa arvokasta työtänne itsenäisen isänmaamme hyväksi myös tulevaisuudessa.

Muistoksi näistä sanoista ja tästä tilaisuudesta luovutan Isonkyrön Reserviläiset ry:lle liittomme pöytämaalini numero 170. Mitali kuvaa Kymijokea sekä maamme puolustuksen viimeiseksi lukoksi aikanaan rakennettua Salpa-linjaa. Tämä kuva-aihe symboloi hyvin Reserviläisliittoa, sillä meillä reserviläisillä on nykypäivänä samantyyppinen rooli maamme puolustuksessa. Olemme Suomen puolustuksen kivijalka ja vahvin voimavara.

Pyydän yhdistyksen puheenjohtajaa vastaanottamaan huomionsoituksen.